

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

A bűnbak visszatér

Párisból érkezik a hír, hogy Caillaux, a háborús politika nagy bűnbakja, rövidesen újra belekapcsolódik az aktív politikai életbe, sőt nincsen kizárva az sem, hogy be fog lépni Herriot kormányába. Azoknak az optimistáknak a szemében, kik részletjeleésekből fenntartás nélkül készek a demokrácia, a józan politikai önmérséklet s egy tisztultabb világfelfogás végső győzelmére következtetni, bizonyára nagy hordereje van a Caillaux-ról terjedő híreknek. S talán — tán mi is felderengő — orcával fordulnak erre a hírre Páris felé más időben, hiszen Caillaux Franciaország a legszörnyűbb bűnbak, a hazaárulásban marasztalta el annakidején, amikor ilyesmért könnyen fejtétel is járhatott volna ki. S íme, miután a bűnös pár évvel ezelőtt csupán száműzetésben részesült, miután a bűnös néhány évig remetéskedett vidéki visszavonultságában, eljött az idő, amikor a mámorából kijózanodott ország belátja multbeli tévedéseit s nem megbocsájt, hanem elégtételt igyekszik nyújtani a méltatlanul meghurcolt politikusnak, a bársonyszék fölkelésével.

Eppen ma esik azonban a nyugati politika mérlegének serpenyőjébe az angol képviselőválasztás. Caillaux visszainvitálásával egyidőben, ami föltétlen tisztulására vall a francia gondolkozásnak, ott áll ellenében az a sötét hangulatváltozás, mely Macdonald háromnegyedéves kormányuralkodása után legközelebb a parlament életét élő népe az angol, íme cly eszközöket használ a mindössze nyolc-tíz hónapja előtérbe jutott munkáskormány visszasszorítására, amely eszközök kirívóak volnának egy kelet-európai képviselőválasztás keretei között is. A reakció újrafellángolt szenvedélyei Macdonald szemben fiatal testőrkapitányokat játszanak ki ellenjelölteknek, akiknek egyedüli politikai képességük az a tenor, ahogyan a volt munkásmiszterelnökre mentől teljességgel a németbarátság olesó vádjait.

Háromnegyed évvel ezelőtt Macdonald hasított derengést az éjszakázó európai politika égboltján. Amikor az angol munkáskormány megalakult, Franciaország még javában benn úszott a csahos sovénizmus főtőjében. De kellő időben, sőt meglepő hamarsággal a francia nép is követte az angolt, s megkérdőztetvén óhaja felől, a tavaszi választásokon Herriot-ot juttatta uralomra. Ma Franciaország felment egy bűnbakot, s ma Angliának már megvan a maga bűnbakja: Macdonald.

A testőrkapitányok beletúrnak a hatalomvesztett miniszterelnök multjába és diadalittasan lobogtatják meg bizonyítékaikat, hogy Macdonald a háború alatt is elsősorban ember volt s csak azután angol.

Anglia van-e most előbbre, vagy Franciaország? A bűnbak felmentése, vagy a bűnbak keresése-e az, ami Európa politikájában a haladottabb álláspontot képviselheti? Anglia fogja-e most követni Franciaországot vagy Páris fogja utánózni a londoni példát?

Erre a kérdésre igen ehéz lenne megadni a feleletet. Pozitív tény egyedül az, hogy eltévelytve a népek vérmérsékleti különbségeitől, időnként — s nem is nagy időközökben — bűnbakok kellenek. Ez

elől az ősi európai jószokás elől nincsen kitérés s ügylátszik nem is lesz egyhamar.

S a bűnbak-keresés jellemző vonása, hogy kilencven percentben az áldozatok elítéltetése után maguk a percat-ot üvöltő osztályok látják be hosszabb, vagy rövidebb időre saját multbeli igaztalanságukat. Ők maguk azok, akik perverz galantiával sietnek elégtételt szolgáltatni az általuk megaláztatottaknak.

Caillaux jön, Macdonald lehanyatlík. Holnap, holnapután ismét mások lesznek a

rehabilitáltak s mások az elítélendőek. A cirkusz kelj a népeknek s a politika szerynyében taposni gyermeki és kegyetlen öröm. De gyermeki ártatlanság szűkössé ahoz is, hogy valaki mélyreható következtetést vonjon le azokból a szemfényvesztésekből, amelyek — mint a Caillaux felé fordult szimpátia — mára nem valók, mint arra, hogy az erkölcsi elítélés és felmentés között ébrentartsák az állandó hangulat-hullámokat.

T. G.

Direktórium vagy elnökválasztás

Dr Bernády György és dr Paál Árpád nyilatkozatai a Magyar Párt intéző bizottságának határozatairól — A november 30-iki közgyűlés

A Magyar Párt intézőbizottságának marosvásárhelyi határozata méltó megütéssel találkozik egész Erdélyszerte. A gyűlés szigorúan bizalmas jellege megtiltja a jelenlevőknek, hogy az ott elhangzottakról a magyarságot rendes tudósítás keretében tájékoztassák és kizáróan a kiadott hivatalos kommunikéban foglaltak bírálata tára szorítkozhatunk. Ez a kommuniké azonban, sajnos, nagyon keveset mond, de annál többet sejtet. Helyesebben, az ott elmondott határozatból az világlik ki, hogy nem elnököt, hanem direktóriumot ajánl a közgyűlésnek, arra kell tehát jogosan következtetni, hogy az elnök személyében az intézőbizottság megállapodásra jutni nem tudott. A direktórium eszméje nem az intézőbizottság tulajdonképpen, mert néhány hónappal ezelőtt Tatarescu kisebbségi miniszter vetette fel a gondolatot, illetve adta tanácsképen a párt néhány tagjának, hogy a Magyar Párt Jósika Samu báró helyére ne válasszon elnököt, hanem direktórium vegye át az ügyek vezetését. Akkor ezt a tervet a legerélyesebben elvetették, senki sem gondolt direktórium alakításra, amely azt a látszatot keltené és joggal, hogy a két és félmillió magyar között egyetlen ember sincs akire az elnöki tisztet rábízhatnák, aki akkora tekintély a magyarság előtt, hogy a bizalom minden erőltetés nélkül az övé, feléje irányul. S ebben akkor fökéletesen igazuk is volt. Mert a magyarság abban a pillanatban, amikor megtudta, hogy Ugron István nem vállalja az elnöki tisztet, Erdély magyarsága a hírlapokban kifejezte óhaját, hogy dr Bernády György volt marostordai főispánt kívánja maga fölé emelni, az ő érelyes, tapintatos szakavatott kezébe tenni a vezetést, a maga és egész fajaának a sorát.

Az intézőbizottságban azonban, úgy látszik, egyéni aspirációk nyilvánulhattak meg, olyan momentumok, amikkel az ott levőknek nem volt elég erkölcsi erejük megbirkózni, vagy nem voltak elegendőek ezeknek az aspirációknak legyőzésére, de tény, hogy a hírlapokban megnyilvánult közakaratot nem vették elég komolyan mérlegelés alá. Már pedig ez egyúttal azt is jelenti, hogy az intézőbizottság hadat üzen az újságoknak s ezzel az egész közvéleménynek is. De jelent határozatlanságot is, már pedig a Magyar Pártnak most a mai nehéz helyzetében nem szabad határozatlannak lenni, hanem erősnek és biztosnak.

Természetes, hogy az intézőbizottság határozata csak javaslat a november 30-iki közgyűlés elé, amelynek ők elnök helyett

direktóriumot ajánlanak és a közgyűlés fogja eldönteni, amit akar: direktóriumot, vagy elnököt.

Hogy mennyire határozatlan, mennyire nem helyes álló, mennyire elfogadhatatlan az intézőbizottság direktóriumot ajánló javaslata, semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egy órán belül már felborult a javaslat, mert két tagja a direktóriumnak nem vállalta a megbízatást.

Dr Bernády György és dr Paál Árpád az intézőbizottság gyűlése után az újságíróknak kijelentették, hogy ők nem fogadják el a megbízatást. És ez egyúttal intő példa a jövőre. Nagyszabású, nagyfontosságú ügyek várnak most az erdélyi magyarság vezetőire, hogy ha keresztül menne a közgyűlésen a direktórium kérdése, abban lehetetlen a nézeteltérések elkerülése, ami azt eredményezné, hogy folyton lemondanának és folyton új közgyűlést kellene összehívni, hogy a lemondott direktórium tag helyébe mást válasszon, ami állandó késedelmet, nehézséget, akadályt jelentene, vagyis a munkálanságot, viszályt és teljes tehetetlenséget.

De a magyar ember természetéhez nem megfelelő a szovjet-rendszer, amelyet a direktórium képviselne. A magyar és érkely temperamentum megköveteli, hogy feje legyen, a száz felé húzható tanácsokat száz felé húzná, összetépné. Lehetetlen, hogy ezzel ne lennének tisztában az intézőbizottság tagjai s ezért nem tehetők fel más, minthogy taktikázás szülte a gondolatot, amelybe mint mentő szálna szálba kapaszkodnak bele a kilenc órás ülése fátalmaitól kifáradt, tehetetlenségbe beleunt bizottsági tagok.

Dr Bernády György nyilatkozata

Az újságírók vasárnap valósággal megrohanták dr Bernády György lakását, hogy megkérdézzék, elfogadja-e a direktórium tagtságot, amelyre távollétében választották. Az újságírókat azért is érdekelte Bernády nyilatkozata, mert údták, hogy többben Bernády véleményétől, határozatától tették függővé, hogy hozzájárulnak-e, vagy sem. Dr Bernády György a következő nyilatkozatot tette:

— Nem kívánok a Magyar Párt intézőbizottságának e hó 18-án Marosvásárhelyen tartott ülésében hozott határozat alapján pártelnöki tisztségeknek ezülszerinti üresen hagyása mellett a párt élére állítani szándékolt direktórium tagja lenni, mert a párt szervezeti szabályai ilyennemű pártszervet nem ismernek.

— Nem kívánok a tervezett direktórium tagja lenni, mert abban a véleményben vagyok, hogy annak gondolata azon kakuktojások egyikéből költött ki, amelyeknek a mi fészünkben való becsémpészését az intézőbizottság f. évi májusi ülésein lelkes-egyértelműséggel akadályoztuk meg.

— Nem kívánok a létesíteni szándékolt direktórium tagja lenni, mert egy kilenc, egymástól sok száz kilométernyire lakó tagból álló direktórium természetesen nehézsége már eleve kizárja azt, hogy áldáshozó munka és komoly felkészültség váltsa fel az erőnket lekötő, elsorvasztó és folyton ingadozó magatartásunkat.

— Mindezek felül azért sem kívánok a tervbevetett direktórium tagja lenni, mert az adott körülmények között és különös tekintettel a legutóbbi történetekre, egyéni érzézetem is tiltja az ilyenü mű megbízás elvállalását.

— Ezekre való tekintettel a felajánlott direktórium tagyságot nem fogadom el.

— Tájékoztatóul kapcsolatosan kijelentem, hogy Török Andor ur előtt oly kijelentést, hogy én egy direktórium tagyságot elfogadni hajlandó volnék, nem tettem. Ellenkezőleg, a leghatározottabb formában azt válaszoltam ily irányú kérdésre, hogy ily nemü megbízás semmi körülmények között sem vállalom.

— A közelebbi napokban egy hírlap-író barátom által hozzám intézett kérdésre a következőket válaszoltam: „személyes aspirációim nem voltak soha és ilyenek ez idő szerint sem bántanak. Közéleti munkásságomat minden időben becsületes meggyőződés, az egyéni hűség és minden önzéstől mentes jószándék irányították. A tisztségek eddig is csak feszélyeztek, sőt nem ritkán lényeges mértékben bénítólag befolyásolták akcióképességemet. Jobban szeretem az egyéni függetlenséget, többre becsültem és ma is többre becsülöm azt mindenféle dísznél. Ezekre való tekintettel nem törekedtem és nem töreksem ma sem a Magyar Párt elnöki tisztségére.” Most pedig testvéreimnek azt mondom, ne igyekezzenek kicsinyes okok miatt a maguk alkotta szervezeti szabályokat megkerülni, ne pazarolják komoly célokra nélkülözhetlenül szükséges erőiket kakuktojásból kiköltött amagy is életképtelen torzszülött dédelgetésére, ne zárják el az erőnket lekötő elsorvasztó ingadozó magatartásuk révén a reánk, a romániai magyarság egyetemére nézve életkérdést képező, nélkülözhetlen felkészültség és komoly munka lehetőségét, hanem tartsák be a maguk alkotta szervezeti szabályok rendelkezéseit, dobják ki a közös fészünkbe becsémpészett tojásból kiköltött és oda nem illő torzszülöttet, teremtsék meg a nélkülözhetlen felkészültség és komoly munka lehetőségét és válasszának elnököt.

— Ez esetre a magam részéről ünnepélyesen kijelentem azt, hogy minden erőmmel, tehetséggel, teljes becsületességgel utógondolat nélkül és önzetlenül rendelkezésükre állok, bárkire is essék választásuk.

— Ne kicsinyeskedjünk tovább, fogjunk hozzá az alkotó munkához, becsületes törekvéseinket isten áldása fogja kisérni.

Dr Pál Árpád a következőket mondotta:

— Én már az intéző bizottság előtt kijelentettem, hogy az elnöki állás betöltése és Bernády György elnöksége mellett tartok ki az utolsóig, mert az erdélyi magyarságnak a mostani pillanatokban Bernádyra mint elnökre van szüksége és senki másra. Azt is kijelentettem ugyanakkor, hogy a direktórium tagyság elvállalását Bernády elhatározásától teszem függővé. S mivel ő nem vállalta, én sem vállalom, arról le-

mondok. Tudomásom szerint hasonló kijelentést tett gróf Beldi Kálmán is, aki szintén le fog mondani.

Perédy György.

Az elbocsátott nagyváradai bírák sorsa

Dr Kiss Döme, az ügyvédi kamara dékánja Bukarestben volt, ahol két bíró, dr. Mór Pál és Persz Ferenc felfolyamodását adta be a legfőbb ítélőszéken. Utjának eredményéről a következőket mondta:

— A két felfolyamodást beadtam s azt hiszem, hogy dr. Mór Pál nyugdíjat fog kapni. Voltam Marzescu igazságügyminiszternél, akit informáltam a bírák ügyéről. Tanácskozásunkról egyelőre semmit sem mondhatok, mert ártanak az ügynek, de nem tartom kizártnak, hogy

az elbocsátott bírák ügyét a kormány revideálja

s ez esetben kedvező megoldásra juthat a sok izgalmat okozó ügy. A kormányban e megoldásnak már vannak hívei.

Hogy folyt le a politikai botrány a pozsonyi cseh színházban

Röviden megírtuk, hogy milyen óriási botrány tört ki a napokban a pozsonyi cseh színházban, ahol egy cseh történelmi tárgy darabot adták. Annál a jelenetnél, amikor a darabban szereplő cseh vezér kardot ránt és támad a pápa követeire, hatalmas botrány tört ki a nézőtérben.

— Fúj, fúj, Hanba! (Ségény!)-kiáltások süvitenek bele a színház nézőtérébe. Az állóhely és a harmadik emeleti erkély szlovák ifjúsága mintegy varázstüskére sipolni, trombitálni kezd és két-három büzbomba repül bele a publikumba.

A színészek folytatni akarják az előadást, de szavukat nem lehet érteni. Sinte megkövülten állnak a színpadon. Fülüketítő zaj, lármá és kiabálás támad.

A cseh publikum tapssal igyekszik a kiáltott botrányt tompítani. Izgatott, zűrzavaros kiáltások támadnak a tüntetők és a cseh publikum között. Ivánka Milán dr. ügyvéd magából kikelve öklét rázza a tüntetők felé és torkaszakadtából így kiabál:

— „Magyarok! Szvinji!” (Magyarok, Disznók!)

Egy potrohos cseh ur a széksorok közül átugrik az állóhelyi diakpublikuma közé és izgatott duadást rögtönöz. Egy tüntető fiatalember a nézőtérben botlал hadonászol, amit a „Sloven-ky Dennik” egy szerkesztője csavari ki kezéből.

A rendőrség szinte tehetetlen a tüntetőkkel szemben. Kigyullad a villany és világosság mellett folyik tovább a handa-bandázás leg-

alább negyedórát, amíg sisakos rendőrök, detektívek meg nem szállták az erkélyt és karzatot és eltávolították a tüntetőket.

Nyolc szlovák fiatalembert, akiknek szájaiban még ott volt a fűtűző, előállították a rendőrségre.

Ezek között van Sidor Károly, a „Slovák” egyik szerkesztője, akit előállítás közben a rendőrök nekilöttek a színház erkélyablakának és az üvegszilánkok végre sebeztek a kezét. Az előállítottak közül van még Nacsir J., az ismert szlovák költő, a „Slovák” munkatársa.

Egyelőre őrizetbe vették őket. Az esti órákban a színház környéke valószínűleg ostromállapothoz volt hasonló. Az előadást a botrány után rendőri asszisztencia mellett lepergették, de mindenki a kínos jelenetek hatása alatt állott.

Kizárólagos vezérképviselője

átvehető egész Románia területére egy igen jól menő árucikknek. Csak jól bevezetett elsőrangú cég jöhet figyelembe. — Érdeklődők forduljanak: „RUDOL-MÜVEK” Budapest, Ferenc József rakpart 27 címhez

Urisszabó üzletünket

a „Sas-passagéban”

megnyitottuk

hol a legkényesebb ízlelnek megfelelő első tangu divat ruhákat készitünk a legszolidabb árakban

Bacsó és Braun

„Hofehérke” áruház

Nap és esőernyő

osztályra

Piața Uni ii (Szent László-lér)

Fekete Sas épületében

e héten megnyitlik!

A PORCELLÁN KIÁLLITÁS

nem eladó tárgyak vására lesz, hanem csupán kiállítása azoknak a remekműveknek, melyek magánygyűjtők birtokában vannak és így a nagyközönség számára más időben hozzáférhetetlenek.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Ma szerdán

BELLA DONNA

Egy méregkeverő története 8 nagy felvonásban.

A főszerepben:

Pola Negri — Conrad Nagel

Dorian sláger film!

PAP

LAN

KÉSZEN ÉS RENDELÉSRE

MERCUR

ÁRUHÁZBAN

Reg. Ferdinand (Rádóci-ut)

5 LEGOLCSÓBB

PAP

LAN

Ujból Davidovics lesz a szerb miniszterelnök

Belgrádból jelentik: Tegnap este a király elnökletével újabb konferencia volt, amelyen az összes pártok vezetői résztvettek. A radikális párt magának követeli a miniszterelnökséget és az egyes tárcákat a pártok számaránya szerint akarja felosztani. Az értekezleten Pasics nem vett részt, mert orvosai nyugalmat ajánlottak az ősz államférfinak.

Belgrádból táviratozzák: A nemzetgyűlés elnöke újból Jovanovicsot választotta meg. Parlamenti körök véleménye szerint a politikai válságot a Davidovics-kormány hivatalban maradásával oldják meg.

Újabb belgrádi jelentés szerint a pártok között a kompromisszum létrejött. Eszerint házelnökké Macseket, a Radicspárt alelnökét és Hochtocyet (szlovén néppártit) választják. A Davidovics-kormány a régi összeállításban helyén marad. Hadügyminiszter Trifukovics zágrábi hadtestparancsnok lesz.

A király valószínűleg kedden aláírja a kormány kinevezését.

Mozgalom Caillaux teljes rehabilitásáért

Párisból jelentik: A Chicagó Tribune értesülése szerint Caillaux hívei körében mozgalom indult meg, hogy a volt minisztert teljesen tisztazzák és a politikában ismét szerephez juttassák. Az akciót úgy védik sikeresen megoldani, hogy a parlamentben törvényjavaslatot fogadtatnak el Caillaux becsületének helyreállításáról. Biztosra veszik, hogy a jelenlegi parlament a konzervatívok és nacionalisták tiltakozása ellenére a törvényt meg fogja szavazni.

Rövid idő kérdése, hogy Caillaux viszatérjen Párisba és helyet foglaljon Herriot kabinetjében. Az Ere Nouvelle, Herriot lapja, meleg hangon foglalkozik a Caillaux érdekében megindított akcióval.

A porcellánkiállítás katalógusa

külön szennáció lesz. Illusztrációk és márkatáblázatok díszlik a számozott példányokat, melyek egyben egy remek antic porcellán kisorsolásának sorsjegyei is lesznek.

Régi szinkör

udvarban a

HEIMANN-KERTBEN

bejárat a sárga lobogónál
Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 3.

E héten téli kabát kelmék eladása

510-660 és 800 lei
olcsó árakban árusítanak.

Barna Jenő

Feloszlatták a német birodalmi gyűlést

Berlinből jelentik: A hónapok óta húzódó német politikai válság tegnap abba a stádiumba érkezett, hogy Marx kancellárnak látta a maga és kormánya nevében betervezni a birodalmi gyűlés feloszlására vonatkozó javaslatot a birodalom elnökéhez. Ebert birodalmi elnök méltányolva Marx aggályait, a javaslatot elfogadta s úgy ő, mint Marx, közösen fogalmazták meg az alábbi rendeletet:

A parlamenti nehézségek lehetetlenné tették a jelenlegi birodalmi kormány megtartását, egyszersmind a most fennálló belső- és külső-politika alapján egy új kormány kinevezését.

Válasz dr Roxin Tódor ügyvéd urnak

A Nagyvárad f. évi 229. számában dr Roxin Tódor ügyvéd ur nyílt levél alakjában több vádat szór ellenem. Válaszom ezekre a következő: Veszem őket sorrendben, hogy ki ne maradjon valami.

1. „Chirvai úr saját családjának anyagi érdekében oly intézkedés elrendelését kérte a miniszter urtól, mely a törvény sérelmével járt volna.” Ezen beállítás ferde és tendenciózus, mert a legfelsőbb agrár bizottság határozata értelmében a Gecsy udvar címén szereplő „beltelek a rajta lévő épületekkel” együtt templom és iskola céljára lett kisajátítva f. évi március hó 1-én. Ezen határozat végrehajtását kértem, melybe családi érdekeket belemagyarázni nem lehet semmiféle ügyvédi furfanggal, ha csak az ügyvéd ur nem téveszti össze a papot a templommal és annak családi anyagi érdekeivel.

2. Férfihez nem illő dicsekvés alakjában mutatja az ügyvéd ur, hogy ő „erre felhívta a miniszter ur figyelmét.” Mert Roxin ur csak azt mondotta, hogy a bérlőnek szerzett jogai vannak, mivel 1919 óta benne lakik a házban s így közigazgatási uton nem lehet kilakoltatni. Erre én bebizonyítottam a jelenlévő községi jegyző vallomásaival, hogy a bérlő csak 1923. évi május havától kezdve lakik a házban, azelőtt más bérlő lakott benne. A miniszter ur erre azt tanácsolta a jelenlévő lelkésznek, hogy forduljon a bírósághoz és kérje a gyors kilakoltatást. Tehát önhiit dicsekvés, amit színészi pózzal állít önmagáról Roxin ügyvéd ur.

3. Igazságtalan és tendenciózus a nekem tulajdonított kijelentés, mert én a következőket mondtam: Uraim, íme egy román ügyvéd, aki küzd az ellen itt a háttáron, hogy román templomot állítsunk fel és vele szemben védi az idegen érdekeket. (Oameni buni, iata un advocat, care se lupta contra infiintarii unei biserici romanesti la granita si aperi interesele strainilor.)

4. Hasonlóan dicsekvés a következő kijelentése: „Emelt hangon, mindenki halatára a következő nyilatkozatot tettem: Miniszter ur! Uraim! Ilyen inzultust enged meg magának ez a képviselő, aki po-

Ez okból a birodalmi alkotmány alapján a birodalmi gyűlést feloszlatom.

Ebert, s. k.
Marx, s. k.

A berlini sajtó egyhangulag helyesli a birodalmi gyűlés feloszlását, mert a birodalmi gyűlést alkotó munkára képtelen tesztetnek s a francia imperializmus szülötjének s a reális külpolitika akadályának tekintik.

A Marx-kormány a választásokat legkorábban november harmincadikára fogja kitűzni. Addig, valamint a választások tartama alatt is a Marx-kormány helyénmarad, ehhez Ebert elnök határozottan ragaszkodik, főleg külpolitikai okokból.

litikai szituációját pénzhasznáshoz használja fel.” Ezt Roxin ur nem mondotta, csak gondolhatta. Ugyancsak színészi beállítás az idézet további része, amely így szól: Ez az a képviselő, aki a cséffai parasztoktól 300 ezer leit kötött ki magának egy agrárreform-ügyben való közbenjárásért. Vagy egy másik lap szerint: „Nem elég, hogy a szegény cséffai parasztoktól is több százezer leit uszorozott ki közbenjárási díj fejében.” etc.

Roxin ur csak azt mondotta: „megálljon, megmutatom, hogy a cséffai parasztokkal megegyezett 300 ezer leiben közbenjárásért. Ezt azért mondom, hogy bíróság elé állítson rágalmazásért.” Hogy Roxin ur ezen hő kívánságának eleget tegyek, kijelentem, hogy f. hó 20-án, tehát a lap közlése előtt, tanuk jelenlétében, megbíztam dr Simonca ügyvéd urat, aláírtam a procurat, hogy haladéktalanul indítsa meg Roxin ügyvéd ur ellen a rágalmazási pert s felkértem, hogy minden tőle telhető eszközzel hasson oda, hogy az ügy mielőbb tárgyalásra kerüljön. Ha szükségét látja, magam is közreműködöm, hogy gyors terminust kapjunk, hiszen nekem is leghőbb vágyam, hogy Roxin ügyvéd urnak alkalmat adjak vádjainak bebizonyítására és ezen vádak következményeinek elviselésére. Addig is kijelentem, hogy az egész vád szemenszedett hazugság, légből kapott igazságtalanság, közönséges rágalom, melyre Roxin ügyvéd ur csak egy önkívületi állapotban vetemedhetett s amelynek súlyos következményeit keserűen meg fogja banni.

Ami a többi vádat illeti, a tárgyalás folyamán tisztázva lesz. — Ennyit a nyílt levélből az engem illető részre, mert felfogásom szerint a szennyes mosása nem a nyilvánosság előtt szokott végbemenni, hanem ott, ahova rég vágytam vinni dr Roxin urat.

Oradea-Mare. 1924. október 21.

Teljes tisztelettel

Dr Chirvaiu Vazul,
országgyűlési képviselő.

Barchendek, flanelek
legnagyobb tömegben **Leimer Mártonnál**

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, szerdán utoljára

Ut a boldogság felé!

(Orkán szárnyán)

Griffith mesterműve, 11 hosszú felvonásban.

Lillian Gish és Richard Barthelmess a főszerepekben.

Szakadás készül a román nemzeti pártban

Direktórium fogja vezetni a párt ügyeit? —
Elfogadta a miniszterelnök Franasovici le-
mondását

A bukaresti Viitorul igen érdekes híreket közöl a nemzeti pártban folyó egyenetlenkedésről. A lap információját, mint érdekes politikai eseményt közölik, azzal a megjegyzéssel, hogy eddig egyetlen más lap sem közölte ezt a hírt, tehát kellő fenntartással kell fogadni.

A Viitorul értesülése szerint a szebeni egyházi kongresszus alkalmával ott a román nemzeti párt több vezető egyénisége is részt vett. Közöttük Lupas, Lazar Aurel, Borcea Jon, Moldovan Valér, Marsen, Goldis László, Suciu és Lepadatu Ioan. Ezek megvívásait a párt helyzetét és megállapították, hogy az súlyos. A vezetés súlyos tévedései megakadályozták, hogy a párt együtt működhesse akármelyik politikai párttal és azt Maniu maga is beismerte, hogy a párt egyedül nem képes a kormányzásra. A legutóbbi tévedés, amelynek következménye a parasztpárttal kezdett fúziós tárgyalások végleges megszakadása, meggyöngítette a párt helyzetét. Ezért több szükséges lépést határoztak el a szebeni gyűlésen.

Első sorban felosztják a százas bizottságot, amelynek lényeg nem is volt száz tagja. Ezt a kongresszus által választandó 28 tagú bizottság helyettesítendő.

Másodszor egy három tagú bizottság vegye át a párt tényleges vezetését, a melyben Goldis László és egy regábeli tag benne kell, hogy legyen. A jövőben bármilyen határozatot csak ez a három tag együttesen hozhat és azért egyenként is felelősek.

A szebeni határozatot közlik Maniuval, aki nem utasíthatja vissza a feltételeket, amelyek következménye az lesz, hogy Dan Sever, Boila Romulus és Dobrescu helyébe Goldis, Lupas és Lepadatu Jon kerülnek.

A Viitorul szerint Goldis helyzete erősödött a pártban, mert ma már nem csak a görög katolikus, de az orthodox vallású tagok között is sok híve van. A szebeni határozatot tegnap már Lupas és Moldoveanu Victor át is adták Maniunak. A lap szerint a határozatnak igen nagy hatása lesz.

Bukarestből jelentik: A miniszterelnök Franasovici belügyi államtitkár lemondását — miután az nem volt hajlandó visszavonni — elfogadta. Az államtitkár kedden vesz búcsút a minisztérium tisztikarától. Palsoianu, a Monitorul Oficial igazgatója, aki az államtitkár helyettese volt, nagy elfoglaltságára való hivatkozással, szintén felmentését kérte. Az államtitkár utóda valószínűleg Stefanescu Alexandru, vagy Crasnaru közigazgatási felügyelő lesz.

A közigazgatási reformot előkészítő bizottságban Dimitriu szenátor lesz Franasovici utóda.

Szerdán a kormány tagjai minisztertanácsot tartanak.

Hétfőn délelőtt a kultuszminisztériumban értekezlet volt, amelyen Duca, Anghelescu, Lepadatu miniszterek, Banu volt kultuszminiszter és Penescu, Románia vatikáni követe vettek részt. Az ülésen, amelyen a konkordátumra vonatkozó szerződést tárgyalták, Bratianu Jonel miniszterelnök elnökölt. Felhatalmazták Banut, hogy a konkordátumot írja alá, amennyiben a Vatikán teljesíti Románia követeléseit.

Kormánykörök értesülése szerint a miniszterelnök elhatározta, hogy egyelőre nem tölti be a Franasovici lemondásával megüresedett államtitkárságot, mert reméli, hogy az utlevélpánsma ügyében megindított vizsgálat után, amely az államtitkár ártatlanságát fogja bizonyítani, az új ből elfoglalja állását.

Az utlevélpánsma ügyében előterjesztett interpellációkra a kamara október hó 30-iki ülésén a miniszterelnök fog válaszolni. Remélik, hogy erre az időre a vizsgálat befejeződik.

Miklós királyi herceg ma Constanza

keresztül Málta szigetére utazott, ahol egy angol hadihajón teljesít katonai szolgálót.

Főgondnokot választanak a reformátusok

A református presbiterium ülése

A református presbiterium Sulyok István és Thury Kálmán dr. világi elnök elnöklése alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet dr. Soós István vezette.

Bejelentették, hogy az olasz templom renoválása megtörtént, a munkálatokat a „Delta” építő-cég végezte jutányosan. Krause Tivadar építész ingyenesen vizsgálta felül, amelyért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Iskolaügyek elintézése után a megüresedett esperesi állás ügye következett, amelyben pótválasztásokat kell tartani Tarnóczy Lajos biharpüspöki és Biró Géza trvendi lelkész között. A lefolyt választás ugyanis nem hozott abszolút többséget. A nagyváradi presbiterium hatos szavazatát ismét Biró Géza trvendi lelkészre adta. A többi kérdésben azonban erős pártja van Tarnóczy Lajosnak, aki érdemes, tanult, szabadgondolkodású lelkésze egyházköziségének.

Az agrárbizottság október hó 21-én 150 hold földet utalt ki a három nagyváradi lelkész és a kántorok számára. A földet a református egyház ügyésze, dr. Sarkady Sándor már át is vette. A presbiterium vasárnapi ülésén intézkedett a földék hasznosítása tárgyában. Felosztotta a presbiterium egyetemi hallgatók és középiskolai tanulók között a dr. Várady Zsigmond-alpítvány ez évi kamatait. Döntött az adófizetési ügyekben, szegényeknek elengede az adóhátralékot s elhatározta, hogy a tehetősékekkel szemben, akik fizethetnek, erővel jár el a behajtást illetőleg.

A megüresedett főgondnoki, három al-gondnoki és a tizenkét évet betöltött presbiteriek és egyházköziségi közgyűlési tagok helyére a választásokat november 30-ra tűzte ki.

Nincs szó kul'urharcról

Az erdélyi görög keleti egyház nagyszombi kongresszusán, amely négy napig tartott. Balan Miklós érsek elnöklésével letárgyalták a nagyenyed—kolozsvári és arad—nagyváradi püspökök szétválasztása folytán előállt helyzetet és Ciorogariu Román püspök és több szónok hozzászólása után megegyezést létesítettek a szétosztás folytán szükséges vagyon-elkülönítés dolgában. A megegyezést mind a négy püspökség elfogadta.

Az orthodox egyházak egyesítésének kérdése nem került napirendre, mert a törvényjavaslatot a kongresszus nem kapta meg. Mindazonáltal megállapították, hogy a regáli és erdélyi egyházak egyesítésére nézve a leki hangulat kedve, mert a két végtel egyesülése csak hasznukra lehet a vallásnak. A regábeli kánonikuság s az erdélyi demokrácia egyesülésétől sokat várnak, mert a világiakat ugyan beeresztik az egyház kormányzásába, de majorizálni nem engedik az egyházakat a laikusoktól — úgy távoztak el a kikötötték, hogy utóljára vannak együtt a mai szervezet mellett.

A kongresszussal kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a tanácskozáson a kul'urharc megindításáról is szó volt s az nemsokára megindul. Dr. Magier Endre jogtanár, aki a kongresszuson végig jelen volt, kijelentette, hogy ez nem igaz, a kul'urharcról a görög keleti és görög katolikus egyházak között egy szó sem volt s görög keleti részről illet nem terveznek.

Harisnyák, keztyűk, selyemsálak,
nyakkendők nagyválasztékban

Szenszki Miklós

divatáru üzletében 1650 Sas-passage

Uri szabó

HACKMAYER, Avr. J. (Kossuth)-u. 2

üzletében a leg-
előadásabb ruhák
készülnek. Össze-
gözt külön-
legességeim nagy
választékban meg-
érkeztek.

Costüm és kancászö-
vetek a legolcsóbban Leiner Mariannál

Péntektől játszom a Dorianban

JACKIE COOGAN

A legszebb Női-
Legtökélelesebb férfi
Legjobb gyermek

CIPŐK

a „DERBY”
cipőgyárban készülnek

Legolcsóbb gyári szabott árak!

Nagyváradi fióküzletek:

I. Bulevardul Regele Ferdinand 2
(Bazár épület)

II. Str. Avram Jancu (Kossuth-u.)
5. sz. Gyárépület.

III. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 7.

Pola Negri

a főszereplője

BELLA DONNA

Dorian sláger filmnek.

ÚJDONSGOK

* A párisi román követ Herriotnál. Párisból jelentik a Radornak: Herriot francia miniszterelnök ma hosszabb kihágatáson fogadta Cantacuzino párisi román követet.

* Lányi József püspök ittmadását meghosszabbították. Mint megírtuk, Lányi József püspököt a nagyváradi székes-káptalan tagját optálására hivatkozva az ország területének gyors elhagyására hívta fel a sziguranca. Tegnap dr Popovici Miklós prefektus levélben értesítette a püspököt, hogy teljesítették azt a kérését, hogy januárig, — ameddig itt tartózkodásának meghosszabbítását kérte — tartózkodási engedélyt meghosszabbították.

* A Pesti Hazai rezsimváltozása. Budapestről jelentik: A Pesti Hazai Első Takarékpénztár elnökül Wenckheim Dénes grófit, vezérigazgatójául Erney Károlyt emlegetik. Walder Gyula, az elhunyt elnökgazgató temetése nagy részvételt ment végbe.

* Tüntetés Németországban a magas adók ellen. Berlinből jelentik, hogy a tőzsde tagok tegnap nem tartottak tőzsdénapot. Ez a tény manifesztaáció volt a magas adók ellen.

* Az ügyészség nem tud Beniczky Lajos elfogatásáról. Egyik reggeli lap tegnapi számában azt írta, hogy az ügyészség magánértesülése szerint Beniczky Lajost Debrecenben elfogták és a nagyváradi törvényszék kéri a kiadatását. Most az ügyészségnek annak közlésére kérték fel bennünket, hogy nekik ilyen értesülésük nincs és Beniczky elfogatásáról semmit sem tudnak.

BELLA DONNA

főszerepét

Pola Negri alakítja.

* Hir az aradi motoros kisiklásáról. Tegnap az a hir terjedt el Nagyváradon, hogy a 335 számú gvmotor Tamásda és Livágva állomás között kisiklott. Emberéletben kár nem történt, csupán az egyik kocsi rongálódott meg. A pályát hamar helyreállították és a motoros másfél órai késéssel érkezett be Nagyváradra.

* Ma ül össze az internacionális kongresszus Párisban. Párisból jelentik, hogy szerdán ül össze az internacionális kongresszus, amelyen a békéről, a nemzetközi közlekedésről, a szociális szolidaritásról, az osztályharcok és polgárháborúk leküzdéséről, a magántulajdon szocializálása és kommunizálása elleni védelemről fognak tanácskozni. A kongresszuson harminchárom állam képviselteti magát.

* Felmentettek egy kereskedőt a csempezés vádjáról. Wieser Lázár nagyváradi kereskedő részére Bécsből egy nagyobb küldeményt kapott, amelyben a vámhivatal több láda cigarettahüvelyt talált, amit nem szabad az országba behozni. A vámhivatal többszáz ezer leies büntetést rótt ki Wieserre, de a pénzügyminiszter felmentette. A tegnapi tárgyaláson most a Bogdan-Manea tanácsa a törvényszéken szintén felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

* A Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttei az árvizsgáló bizottságban. A város ártírt a Kereskedelmi és Iparkamara-hoz, hogy a spekulatívértelemében szakértőkkel képviseltesse magát az árvizsgáló bizottság legközelebbi ülésén, a mely négy áremelési beadvánnyal fog foglalkozni. Bérémeletést kérnek a furdók, a szállodák, a bérkocsisok és az autótaxisok.

* A szerződés utáni adót fizetni kell. Amikor a kormány életbeléptette az adót a házbérszerződések után a Nagyvárad akciójának sikerült kivívni, hogy szerződés helyett, amelyre senki sem kötelezhető, egyszerű jegyzéket adhattak be a

háztulajdonosok. A jegyzéket be is adták, de a felszámálékot a bér után nem fizették be. Most a pénzügyigazgatóság felhívja azt a 100 háztulajdonost, aki nem fizetett, hogy a felszámálékot e hó végéig fizesse be, mert ellenesetben 10 százalék büntetést fizet. A fizetés Chitusz János főtanácsosnál történik.

* Orvosi hir. Dr Barta Andor szülész és nőgyógyász szabadságáról hazaérkezett s ismét rendel Uri-utca (Posta) 23. szám alatt.

Dr Kovács Bertalan gyermekorvos hazaérkezett és rendeléseit lakásán, Szilágyi Dezső (Str. Printul Carol) 9., újból megkezdte.

* A három nagybányai művész kiállítása iránt páratlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. Eddig több mint tizenöt kép kelt el. A kiállítás egész nap nyitva a Helikonban, belépés díjtalan.

* Gászrovat. Mint részvétellel értesülünk, ifj. Tóth Sándorné szül. Moskovits Vilma életének 30-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor lesz a Str. Sztaroveszk-utca 23. szám alatti gyászszobából a Rulikowsky-uti izr. temetőbe.

* A Kereskedelmi és Iparkamara román tanfolyamai. A Kereskedelmi és Iparkamara tudomására hozza az érdekeltségnek, hogy a román nyelv elsajátítása céljából rendszeresített tanfolyamokat f. évi november hó elsejétől ismét megtartja, illetve folytatja. A tanfolyamon, melyek teljesen ingyenesek, kereskedelmi és ipari alkalmazottak (ideértve a pénzügyi és biztosítási tisztviselőket is) vehetnek részt. Ez évben négy tanfolyamot rendez a kamara és pedig kettőt a kezdők és kettőt a haladók részére. A haladók tanfolyamán az első kurzust sikerrel végzett hallgatók és azok vehetnek részt, akiket a tanfolyamok vezetősége nyelvtudásuk mérvének megállapítása alapján haladóknak minősít. A tanítás sikere érdekében a kamara úgy döntött, hogy egy-egy kurzusra 50-nél több hallgatót nem vesz fel. Az előadások az esti órákban, az üzletek zárása után tartanak. Beiratkozni lehet a Kereskedelmi és Iparkamara titkári hivatalánál (Str. Alexandrii II. emelet) a hivatalos órák (9-2-ig) alatt.

* Pat és Patachon értesítést küldtek az itteni hatóságokhoz, melyben bejelentették f. hó 23-ára történő érkezésüket s kéri a hatóságokat, hogy új szerepükben, mint detektívek egy leányiszoktetés ügyében legyenek segítségükre.

* Izgalmas jelenet a postán. A „Nagyvárad” legutóbbi számában „Izgalmas jelenet a postán” cím alatt megjelent cikkre tisztelettel kérjük a következő helyreigazítást közzétenni: Utalványaink kifizetése ügyében alulírtak két másik helybeli üzemtulajdonos társaságában megjelentünk Marini inspektor úrnál, aki igen előzékenyen fogadott bennünket és kijelentette, hogy másnap reggel intézkedni fog az összegek kifizetése iránt. Másnap tényleg megjelentünk a postán, ahol azonban Urszovits pénzeszélvéldő, akinek a pénz kifizetése át lett adva, azzal fogadott, hogy sajnálatára a mi utalványunkat ki nem fizetheti, mert erre pénz nem áll rendelkezésre. Erre hivatkoztunk Marini inspektor ur ígérétére és kijelentettük, hogy amennyiben pénz nem kapnánk, úgy kénytelenek volnánk munkásainkat elbocsátani. Mire Csóra és Kocsis postafőtiszt urak közbenjárására a pénz megkaptam. Ez a tényállás. Fogadja főszereplő ur a szíves közlésért nagyrabcsülésünk kifejezését és vágyunk teljes tisztelettel Record kalappár: Manahardt és Lefkovits.

* Halálozás. Özv. Bányay Farkasné temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz Balasatér 1. számú háznál. Kegyelet.

* Szörmeáru vásárlásnál 10% engedmény Lechner str. Ciorogariu 4.

Dorian Filmszínház

BELLA DONNA

főszerepben

Pola Negri

Dorian sláger film!

Elsimult a soproni incidens és újabb bofrány lett Szegeden

Budapestről jelentik: A „Szózat” értesítése szerint a soproni főiskolai incidens elintézési nyert. A két zsidó hallgató kilépett a főiskolából és elhagyták Sopront. A tanítás november elsején megkezdődik. Alig simult el a zsidó hallgatók kilépésével a soproni bofrány, most újabb esetet jelentenek Szegedről. Az ottani egyetem orvosi kara a zsidó telemek kiszolgáltatását is követeli. Davida Jenő, a szegedi bontani intézet vezetője és tanára ilyen értelemben hirdetményi becsátott ki, melyben közli, hogy a zsidó orvostanhallgatók a bontani gyakorlatokon csak akkor vehetnek részt, ha a zsidó hatóságok kötelezően kimondják, hogy alavetik magukat az 1867. tízenegyedik törvénycikknek és a hozzátartozók nélkül elhát zsidók temetelt tanítási célokra az egyetem bontani intézetének rendelkezésére bocsátják.

Az angol pártok megosztása a választási küzdelmekben

Londonból jelentik: Kétszázötvenkét kerületben az angol munkáspárt csak a konzervatív-párt. Ötvenkét kerületben csak a liberális-párt jelöltjeivel száll szembe. Kétszáznegyvenkét kerületben három jelölt küzd egymással, míg ötvenötben csak a liberálisok mérkőznek a konzervatívokkal. A kommunisták nyolc jelölttel szerepelnek.

Kiplakatirozással felelnek a „kipeliengérezett” aradi kereskedők

Aradról jelentik: Néhány nap óta nagy izgalmat kelt Arad kereskedő köreiben Popescu pénzügyi adminisztrátornak az az adóbehajtási rendelkezése, melyről a „Nagyvárad” tegnap megemlékezett. Néhány nappal ezelőtt a hirdetési oszlopokon falgaszok jelentek meg és plakátokat függesztettek ki a kávéházakba, amelyek közzélték az adóhátralékos kereskedők névsorát. A hirdetmény egyben azt is tudtára adja a közönségnek, hogy ezeknél a kereskedőknél foglalatásokat eszközöltek az adóhátralék fedezésére.

Az aradi kereskedők táviratilag fordulnak a pénzügyminiszterhez orvoslásért, egyben küldöttségileg keresik fel a pénzügyi adminisztrátort és felszólítják rendelkezésének visszavonására. A kereskedők most azal akarnak felelni, hogy mindazon általmi fizizviselők névsorát, akik nekik adóssai, — kiplakatirozzák.

Nagyvárad gyűjtőinek magántulajdonában vannak a legszebb és legértékesebb régi porcellánok és üvegek az egész országban.

Országos szenzáció lesz tehát a

Porcellánkiállítás

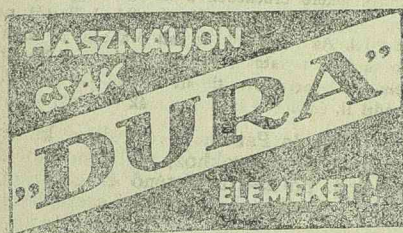
amelyet megnézni idegenből is jönnek ide, tehát nem lehet egy nagyváradi lakos sem, aki ezt a kiállítást meg nem nézné.

* Frereich át akar térni a katolikus hitre. Budapestről jelentik: Az Egyed-egylakosság ügyében ma újabb adatok derültek ki. Ezek szerint a meggyilkolt Egyedi valóban akart a feleségétől, akivel negyven év előtt egy millió korona kózmányt kapott és most papirkoronában ugyanannyit akart visszaadni. Legidősebb leányát Margitot éhezettette, amiért Elisén német bankártól elvált. Frereich, — a gyilkos — aki egyébként csendesen és nyugodtan viselkedik cellájában, annak az öhajának adott kifejezést, hogy átszeretne térni a katolikus hitre. Frereich evangélikus.

* Eljegyzés. Simándi Putnik Béla ezredes és özv. pati Pathy Nagy Lajosné, szül. Vári-Szabó Margit leányát, Klárit eljegyezte kövi Yán Miklós tüzér-főhadnagy Debrecenben.

* Kedden, 22-án lesz a Rubinstein-koncert.

* Fekete Károly képkiallítása Erőműhelyfalván. Jó látni minden megindulást. Minden megindulás akadályt jár. S ha valaki olyan utat jár meg egy év alatt, mint Fekete Károly, ez a fiatal erőműhelyfalvai művész, ezek az akadályok csak a tehetőség próbakövei. A tavalyi képeitől a mostaniakig a lélekfejlődés és hangulatvisszaadás útján tett hatalmas, próbáttevő lépéseket. Ritkaság, hogy színeknek, fénynek és árnyékok változásának ennyire lelke, ennyire mondanivalója legyen, mint ezeken a képeken. Különösen megkapóak a *tabáni képei*. A nagybányai képek friss, természetességükkel állítanak meg. Egy ballarina vázlata maga a derű. Tanulmányfejei erőteljesek, pasztelljei szépek. Fekete Károly meg lehet elégedve tárlata sikerével.

Tisztelettel értesitem a mt. vevőközönséget, hogy az üzlet átalakítás miatt folyamatosan levő alkalmi olcsó elárusítás az izraelita ünnep miatt ma reggel 8 órákor folytatódik. — Tisztelettel Körösparti áruház

* A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár r.-t. ezután közli részvényeseivel, hogy a régi korona nevértékű részvényeket, valamint a forgalomban lévő ideiglenes elismervényeket a hivatalos órák alatt, új kibocsátású részvényekre cseréli. Egyúttal felhívja a t. részvényesek figyelmét arra, hogy az intézet az 1924 évi osztalékot csakis az új részvények szulvényei ellenében fogja annak idején kifizetni.

* Állampolgársági határozatok felebevezése. Az állampolgársági ügyek felebevező bizottsága Stancescu táblaelnök elnöke alatt tegnap délután ülésezett első ízben, amidőn a már lapunkban közölt tiz felebevezést bírálta felül. A felebevezéseket Jurca Valer főispáni titkár referálta. A bizottság Cutak Daniel szatmári lakos ügyében új eljárás lefolytatását rendelte el és Karácsonyi Lajos bercheri lakos állampolgárságát elismerték. A többi nyolc felebevezést a bizottság elutasította.

* Fűszerkereskedések figyelmébe! Fölbírvuk a Nagyváradon dolgozó összes fűszerkereskedéseket, hogy tekintettel a zártárgyalások előre haladott stádiumára, továbbá tekintettel arra, hogy speciálisan a fűszeres üzletek zárójára körül új benyomalmak merültek fel, saját érdekében föltétlenül jelenjenek meg esütörtök este a Körműves Otthonban. Az értekezlet pontosan 8 órákor kezdődik. Pontos megjelenést kér a Vezetőség.

* Tiz a Szacsavay-utcán. Tegnap délután 3 órákor a Cuza Voda (Szacsavay) utca 39. szám alatt levő zsidó imaházban tetőtűz ütött ki. A tüzet a kivonult tűzoltóság pár perc alatt elfojtotta. A kár jelentéktelen.

* „Bere Dacia Sör”. Ilyen elnevezés alatt kerül forgalomba a Dreher-Haggenmacher nagyváradai sörgyár r. által az újonnan felépített modern sörgyárban előállított speciális világos sör. Kellemes kötelességünknek tartjuk ezen körülményre, úgy a hatóságok, mint a nagy közönség figyelmét felhívni, mert ezen gyártmányával tanujelét adja a Dreher-Haggenmacher sörgyár, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között is, ilyen rövid idő alatt csekély támogatással mit képes produkálni egy iparvállalat. A gyár igazgatósága Friedmann Hermann ügy. igazgatóval az élen valóban bizonyította, hogy mit jelent egy tökéletesen modern berendezésű sörgyárral dolgozni, milyen kiváló minőségű sört lehet előállítani. A „Bere Dacia Sör” (ényleg olyan kiváló minőségű és olyan ízletes palackokban kerül forgalomba, hogy az mindenkinek meglepetésszerű fog szolgálni s így méltán elvárhatja a sörgyár egy a hatóságok, mint a fogyasztóközönség támogatását.

* Éttermi és kávéházi munkások rendkívüli taggyűlése szerda éjjel 1 órákor a Körműves Otthonban. Mindenki ott legyen. A Vezetőség.

* Tizenkét Gyurkovits-leány. Tizenkét szép, fiatal, jókedvű nagyváradai urileány „12 Gyurkovits leány” címen estélyeket rendez Nagyváradon Antaffy Margit táncitanárné termeiben. Magok így mondják céljokat: Mi „Gyurkovits leányok” gondoltunk valamit. Az unalmas téli szezon szeretnénk fölvidítani s azért elhatároztuk, hogy szerdán esténként 9-11 óráig táncestélyt tartunk Antaffy Margitnál, ahol a jókedv segítségével megpróbáljuk összehozni mi azt a társadalmat, amely tulajdonság közönyséssé lett egymás iránt. Hogy sikerül-e tervünk? Mi bizunk benne. A szigorúan zártkörű estélyek megnyitására már szétküldték a meghívókat.

* Eredeti francia női antilop keztyűk minden színben 320 lei. Bőrkeztyűk elsőrangú minőségben 250 leitől az Old Englandban.

* Higye el, minden hiszékenységgel, hogy száj- és fogápoláshoz legjobb a CHLORODONT-fogkrém, fogpor és szájviz.

* Kiváló könyvkötőt kedvező feltételek mellett keresünk. Részletes ajánlatok: Agéntia Cinema Select Bucuresti.

* A lipcsei vásárról nagy mennyiségű szőrmecáruval megérkezett Leichner szőrmester Str. Ciorogariu (Uri-utca) 4.

* Legjobb villanykörtél telefonkészülék és manometer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyserelést, minden fémipari és esztétikai munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz Andor elektromechanikus Szalárdi-utca 9.

* Férfiszabók, női szabók figyelmébe!

Óriási divatlap választék érkezett a Hegedűs Hírlapirodába.

* Özv. Stern Rezsónénél str. Avram Iancu 16. (v. Kossuth-u.) női harisnyát, férfizoknit, nyakkendőt legolcsóbban vásárolhat.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Ha köhögés, torokfájás gyötör, ki-
nozz minket, — Kaiser Borax öblögetés
könyvit meg bennünket.

* Mosdóshoz, fürdéshez minden jó-
ízű ember Brázy kölnivizet használ,
mert pompás, deccens illata folytán rend-
kívül népszerű, éppen ezért mindenütt
kapható.

* Bőrkabátok a legszebb, legolcsóbb
Leichner szűcsnél str. Ciorogariu 4. sz.

LEGJABB

Friedrich felszólalása a magyar nemzetgyűlésen

Budapest, október 21. A magyar nemzetgyűlésen Friedrich István szó-
lalt fel napirend előtt. Szóvártette a rutének
memorandumát, melyet a Népszövetséghez
nyújtottak be. Rámutat a horvát helyzetre.

TOZSDE

Zürich, október 21. Nyitás: Berlin
10 0-a 124, Newyork 520 fél, London 2338
fél, Páris 2710, Prága 1550, Budapest 0.0068,
Bukarest 295, Bécs 0.0073 fél.

Budapest, október 21. A keddi
ternénytőzsde. Gabonapiac gyenge. Tisza-
vidéki buza 460, rozs 447—500, takarmány-
árpa 410, zab 395, csöves tengeri 165—170,
repcse 650—660, korpá 230 ezer korona.

Bukarest, október 21. Zárlat. De-
vizák: Páris 930, London 792, Newyork
175, Róma 783, Zürich 37'20, Bécs 25, Prá-
ga 520.

Valuták: Font 790, frank 950, svájci
34, lira —, dinár 250, dollár 178, osztrák
26, magyar 24, szokol 530, leva 125.

Zürich, október 21. Zárlat: Berlin
23 háromn., Amsterdam 203'70, Newyork
520 fél, London 2375—2337 fél, Páris 2710,
Milánó 2265, Prága 1547 fél, Budapest 0.0067
fél, Belgrád 735, Varsó 100, Bécs 0.0073 fél,
Bukarest 295.

Budapest, október 21. A keddi ér-
téktőzsde zárata: Angol-Magy. 48, Magy.
H. 456, Leszám. 68, Salgó 470, Allamv. 510,
Keresk. b. 1140, Pesti Hazai 3140, Borsod-
Misk. 132, Első Bp. gőz 124, Beocsini 870,
Köszén 2800, Ujlaki 160, Urikányi 790,
Globus 34, Olasz. 20, Rima 129, Fegyver
1000, Ganz-D. 2210, Ganz-V. 1165, Danica
88.8 Izzó 710, Hungária műtr. 103, Kartón.
122, Klotild 49, Cukor 2200, Österm. 185,
Oszer. H. 159, Csáky 1150, Georgia 350,
Phibus 64, Villányi 59, Guttman 730, Igi-
num 51, Ofa 515, Szlavónia 79, Nasli 225.

Aki nem tudja, hogy miért érték az antik porcellán,
aki nem tudja egyáltalában, hogy mi a régi porcellán,
aki összehasonlítást akar tenni saját és mások
gyűjteményei között,
aki nem tudja, hogy lakásában, a használatban lévő
porcellánok között nincs-e nagy értéket je-
lentő darab és végül aki szípet látni, gyö-
nyörködni és tanu ni akar, az a
KERESKEDELM. OSÁRNOK nagytermében rendezett
Porcellánkiállítás
nézze meg!

DIAKEGYENRUHAK 6 SAPKÁK

Hölgyek figyelmébe!
Kosztyűmök és köpenyek
legdivatosabb
készítése már **800 leitől**
Fleisz Károlynál Str. Gojdu 11.
(Beóthi Ö.-ut)

MILKA SUCHARD

TISZTAN ALPESITELI KAKAO ÉS CUKOR

SZÍNHÁZ

HETI MÚSOR:

Szerda: Leláncolt ember, premier bérleten kívül.
Csütörtök: Leláncolt ember, másodszor A) bérlet.
Péntek: Rózsika lelkem, operettujdonság, először B) bérlet.
Szombat d. u.: Lila akác, olcsó helyárrakkal.
Szombat este: Rózsika lelkem, másodszor, bérleten kívül.
Vasárnap d. e.: Munkásemlőadás.
Vasárnap d. u.: Három grácia, mérsékelt helyárrakkal.
Vasárnap este: Rózsika lelkem, bérleten kívül.
Hétfo: Rózsika lelkem, A) bérlet.

P. Gulácsy Irén darabja a marosvásárhelyi színházban

A marosvásárhelyi színház igazgatója Szendrey Mihály, akinek színházai, mint tegnapi számunkban megírtuk, ma a legjobban menő magyar színház, igyekszik közönségét azzal is kielégíteni, hogy a legjobb darabokat szerzi meg előadásra. Most megvette P. Gulácsy Irénnek a kiváló írónőnek „A kincs” című darabját, amely a múlt évben Kolozsváron hatalmas sikert ért el és amelyet Nagyváradon is bemutatnak. A kincset öt előadásra tűzte ki Szendrey direktor és szerinte olyan szereposztással és díszletezéssel, amely a kiemelkedő darab sikerét biztosítja. Itt említjük meg, hogy „A kincs”-et a téli szezonra Szegeden is előadásra tűzték és lekövették még több magyarországi színházak.

— Rózsika lelkem. Farkas Imrénnek az egyik legnépszerűbb magyar operettszerzőnek kedves és hangulatos új operettjét, a Rózsika lelkem-et pénteken este B) bérletben mutatja be az operettgyűttes. A premier minden tekintetben ki fogja elégíteni a közönségnek a darab és az előadás iránt táplált reményeit, mert az ensemble a legnagyobb ambícióval és lelkiismeretességgel készül a bemutató előadásra. A darabban előforduló több mint tíz táncszám, valamint a nagyszerű rendezés és a fényes kiállítás, garantálják, hogy a Rózsika lelkem hosszú ideig műsordarabja lesz a színháznak. A táncokat Bara

XXXXXXXXXX

Magas árban veszek

brillians, arany, ezüstékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaddást, arany és más hamis fogakat,

Freund Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-szálló épület.

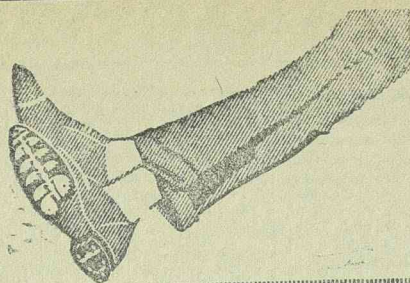
Ék szer cicsó áron kapható.

XXXXXXXXXX

Sonnenfeldnél

Str. Avram Iancu
(Metropol szálló mellett)

Vatászati kellékek és löszerek
Bőr és bőrdísz-
árak dus választéka

PALMA

kaucsuksarok és talp

ruganyossá és
zajtalanná teszi
járását, kiméli
lábát és cipőjét
**Tartósabb
a bőrnél!!**

Sári, Biczó Margit, Bihari Nándor, Sós, Kohonczy, Madas és Stoll fogják táncolni. Az operett főszerepeit a fentiek játsszák. A rendezés munkáját Hetényi Elemér főrendező a tőle megszokott nagy lelkiismeretességgel végzi, a zenekart Békefi Mihály dirigálja. A Rózsika lelkem szombaton és vasárnap bérleten kívül, hétfőn pedig A) bérletben kerül színre.

— Leláncolt ember. Szerdán ismét premier lesz a színházban. Egy rendkívül izgalmas tárgyú és mozgalmas jelenetekben, bő cselekményekben gazdag drámát mutat be a drámai együttes, mely ismét bizonygatólag fogja adni annak, hogy az igazi művészet hivatásos és hívatott kifejezője. A Leláncolt emberben Jósika Mici, Gál Piri, H. Körösi Juci, Nagy Bertá, Benes Hona, Tóth Elek, Martinek, Galambos, Hevesi és Stoll játsszák a főszerepeket. A szerdai előadás bérleten kívül, csütörtökön pedig A) bérletben lesz megtartva.

MOZI

— Apolló-mozgó. Ma megy utoljára a nagy sikert aratott Griffith mester-film, „Ut a boldogság felé” (Orkán szárnyán), Lillian Gish és Richard Barthelmess, Amerika legkedveltebb filmstarjaival a főszerepekben. Rég volt olyan általános tetszés és meglegedés, mint aminő e filmet kísérte.

— Dorian-filmszínház. Az osztatlan tetszést és óriási sikert elért „Bella Donna”-című Dorian-slágerfilm kerül ma, szerdán műsorra. A nő, ki a szerelemért mindenre képes, még reggel akarja elpusztítani azt, aki haláljába került. Minden lelki izgalom nélkül hajtja végre munkáját, míg végül a sors — őt ugyan nem mérgegel — száműzetésbe küldi. A méregkeverő nőt a legnagyobb drámai filmművésznő, Pola Negri alakítja, partnere Conrad Nagel, a jeles filmszínész. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Az utolsó éjszaka

Irta: Bónyi Adorján.

Felsőhajtott. Érezte, hogy órákig, talán napokig képes lett volna ezekre a vad erőfeszítésekre, mint egy föld alá temetett állat, amely orrával turja a szörnyű sötét rögöket, míg csak fel nem vergődik a napvilágra.

Még nem mozdult. A pillanatot várta, amikor egyetlen fickó sem figyel rá. Aztán az egyik odajött hozzá és megkínálta nevetve a butykossal. Ő mereven, hidegen nézett rá s hallgatott. Ekkor az a másik fölemelte a butykost és arcába löcsolt. A komisz-szagú, szörnyű ital végigcsorgott arcán és olyan utálattal töltötte el, hogy majdnem felordított.

A legény visszafordult a társaihoz. Ekkor árnyéka épp rácsett. Felhasználta a pillanatot, villámgyorsan felnyult kis fegyvere után, kiszabadította, egyetlen alig hallható csattanás és a legény arca esett.

A többi nem értette az esetet, csak a földrezuhan cinkost bámulták megdermedve, döbbenést nem hallottak, ki gyaníthatott volna itt fegyverre s ki törődött volna e percben a megkötözött fogollyal.

S ezt a megdöbbenést és ezt a csendesen járó halált használta ő fel, gyorsan, keményen, könyörtelenül.

Percek múlva kint állt az utcán. Tá-molygott, részeg volt, boldog volt. A nagyszerű nyár megölette s ő szerette volna visszaölelni. Fogalma sem volt róla, hol lehet, a város melyik részében; és jó sokáig kellett bandukolni, míg talált valakit, aki elmagyarázta.

Gyalog ment haza, hosszú, végtelen távolságokon keresztül. Nem, nem akart sietni. Élvezte azt, hogy emelni tudja a lábát, hogy lélegzetet tud venni, hogy látni tud, menni, gondolkodik, lélegzik, egyik ház a másik után marad el mellette, fenn halvány csillagok ragyognak — s ő megy haza és ő él!

Zúzott volt, tépett, gyűrött és mégis olykor megállott, felnézett a magasba, vi-dám és fényes szemmel és nevetett.

Hajnalodott, mire hazaért! A kertész már locsolta a parkot. Elbámult, amikor urát meglátta s így. De ő csak nevetett és integetett fejéle. Szép ez a kert — gondolta — szép egy ilyen hajnal s ez a kertész derék, egészséges fickó. Észre se vettem máig mindezt.

Megfürdött, átöltözött, nagyot tornázott, oly ruganyos volt egész testében és egyikép gyönyörködött a fürdővíz csobogásában és izmai friss játékában. Reggel lett már s megkérdezte az inast: az éjszaka nem járt itt senki? Az inas csodálkozva felelte: nem.

Atment dudolva a feleségéhez. Kikapta a vánkossai közül, összecsókolta; milyen szép volt ez az asszony az ébredés pirosságával tiszta orcáján!

Aztán leült ágya szélére és elhatározta, hogy el fog neki mindent mondani. Előszedte a zsebéből a kis revolvert.

— Jaj! — kiáltott fel az asszony. — Tegye el gyorsan! Félek tőle. Az a halál!

Ránézett az asszonyra s a fejét rázta. Csöndesen mondta:

— Nem, szívem. Ez az élet. De az asszony eldugta fejét a párnák közé, hát ő is visszacsúsztatta a fegyvert a zsebébe.

S inkább megreggelizett, oly jóízűen, mint tán még sohasem és nem szólt az éjszaka történetéről soha senkinek.

(Vége.)

Egy and ara 8 1/2
vesting bottle 1 1/2

Házak eladó. Házeladás, me. bizásokat vállalunk. — **Kolosónöket** megsze zünk. Maganpénzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Értesítés délután.

Sternberg L. régiségkereskedő, Kishidő

Szombaton délután villanósnál felejtett Hegedűs ölcönkönyvtári könyv, Erdős-Borsóhercegnő. Beszűletes megtalálójá, ha beadja a Hegedűs Hirlaprodába jutalomban részesűl. 342H